

- Bloem G 2018. Mapping arthropod diversity in tropical greenhouses at Rotterdam Zoo - Trapped in the food web. Student report EIS Kenniscentrum Insecten & HAS Hogeschool.
- Carapezza A 1998. New species and new records of Heteroptera from Cyprus (Insecta). *Atti della Accademia Roveretana degli Agiati* (VII): 8 (B) 29-40.
- Çerçi & Koçak 2016. Contribution to the knowledge of Heteroptera (Hemiptera) fauna of Turkey. *Journal of Insect Biodiversity* 4 (15): 1-18.
- Froeschner RC 1960. Cydnidae of the Western Hemisphere. *Proceedings of the United States National Museum* 111: 337-680.
- Henry TJ & Froeschner RC 1988. *Catalog of the Heteroptera or True Bugs, of Canada and the Continental United States*. Brill, Leiden, Leiden, New York, København & Köln.
- Henry TJ & Hilburn DJ 1990. An annotated list of the true bugs (Heteroptera) of Bermuda. *Proceedings of the Entomological Society of Washington* 92: 675-684.
- Lis JA & Webb M 2007. Description of the burrower bug *Adrisa sepulchralis* (Erichson, 1842) (Insecta: Hemiptera: Cydnidae), based on the only known male (recently introduced to the UK from Australia), and the lectotype from Tasmania. *Entomologist's Monthly Magazine* 143: 59-65.
- Lis JA & Whitehead PF 2019. Another alien bug in Europe: the first case of transcontinental introduction of the Asiatic burrower bug *Macroscytus* (Dallas, 1851) (Hemiptera: Heteroptera: Cydnidae) to the U.K. through maritime transport. *Zootaxa* 4555 (4): 588-594.
- Lis JA & Zack RS 2010. A review of burrower bugs (Hemiptera: Heteroptera: Cydnidae sensu lato) of Guam. *Zootaxa* 2523: 57-64.
- Berend Aukema**
EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
berend.aukema@naturalis.nl
- Philippe Magnien**
Muséum National d'Histoire Naturelle, Paris
- Geron Bloem, Jinze Noordijk**
EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
- Louwerens-Jan Nederlof**
Diergaarde Blijdorp, Rotterdam

Samenvatting

Een populatie van de Amerikaanse graafwants *Rhytidoporus indentatus* in tropische kassen van een dierentuin (Heteroptera: Cydnidae)

In 2018 werd de graafwants *Rhytidoporus* (*Rhytidoporus*) *indentatus* gevonden tijdens een inventarisatie met bodemvallen in Diergaarde Blijdorp in Rotterdam. Het betreft een populatie, omdat vijf individuen zijn verzameld, verdeeld over twee verwarmde kassen en vier vangstperioden. *Rhytidoporus indentatus* komt oorspronkelijk uit de noordelijke Caraïben en Florida en is waarschijnlijk met de aanvoer van tropische potplanten in de dierentuin terecht gekomen. Tevens wordt in dit artikel ook de vondst uit 1996 van een enkel exemplaar van de van oorsprong Aziatische graafwants *Fromundus pygmaeus* in Oost-Souburg (Zeeland) gemeld.

In memoriam Leo van der Geest (1937-2018)

Leo van der Geest was niet iemand die graag op de voorgrond trad, maar hij heeft ondertussen op de achtergrond een belangrijke bijdrage geleverd aan de Nederlandse Entomologische Vereniging. Tien jaar lang (1981-1991) was hij de eerste penningmeester van de vereniging, wat een zware en verantwoordelijke functie is binnen het bestuur. In 1986 was hij penningmeester in de organisatie van het *third European Congress of Entomology*, dat werd gehouden op de Vrije Universiteit in Amsterdam. Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de NEV in 1995, vormde hij samen met Peter Koomen en Willem Ellis de redactie van het jubileumboek 'Insekten onderzoeken'. Nog steeds een boek dat een alleraardigst overzicht geeft van het entomologisch onderzoek in Nederland sinds de Tweede Wereldoorlog.

Na zijn studie in Wageningen vertrok Leo naar de VS, waar hij in Berkeley, Californië, gepromoveerd is op een insectenpathologisch proefschrift in het laboratorium van Dr. Ed Steinhaus. Na zijn promotie keerde Leo terug naar Nederland en werd hij eerst aangesteld bij TNO, daarna bij de Universiteit van Amsterdam. Leo was één van de eerste entomologen in Nederland die eiwit-elektroforese gebruikte voor de genotypering van insecten, onder andere de tseetseevlieg *Glossina morsitans*, in de jaren 1970 en daarmee was hij zijn tijd

ver vooruit. Als onderzoeker bij het toenmalig Laboratorium voor Toegepaste Entomologie (later de sectie Populatiebiologie van het Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica) aan de UvA, heeft hij vooral onderzoek gedaan naar de toepassing van pathogenen in de biologische bestrijding van insecten en vooral mijten. In 2004 schreef hij daar nog een overzichtsartikel over in *Entomologische Berichten*, getiteld 'Schimmels als belagers van plantenetende mijten'. Op onderwijsgebied heeft hij samen met Fred Veerman en Wim Overmeer jarenlang lesgegeven in een experimentele en theoretische cursus 'Algemene entomologie' aan de Universiteit van Amsterdam. Hij heeft daarmee sterk bijgedragen aan een grondige entomologische basis voor generaties van biologen.

De carrière van Leo overziend, valt het op dat hij bovengemiddeld veel interesse heeft gehad in wetenschappelijke redactie. Samen met Henk Evenhuis was hij redacteur van een belangrijk standaardwerk over bladrollers (Tortricidae), *Tortricid pests: their biology, natural enemies and control* (een turf van 808 pagina's, uitgebracht in 1991 in de Elsevier-serie *World Crop Pests*). Samen met Maus Sabelis en Jan Bruin heeft hij de proceedings van het derde symposium van de *European Association of Acarologists* geredigeerd (677 pagina's, 1999, Kluwer Academic Publishers; terzijde: Leo was



Leo van der Geest in 2008. Foto uit familiearchief

niet alleen een van de redacteurs, hij heeft van dit boek ook de complete vormgeving verzorgd – in die tijd stond de uitgever erop dat een manuscript 'camera-klaar' werd aangeleverd). Leo is meer dan 20 jaar lang redacteur van het tijdschrift *Experimental and Applied Acarology* geweest, vanaf het ontstaan van het tijdschrift in 1985 tot aan 2007, ruim na zijn pensionering. Ter gelegenheid van zijn afscheid van EAA is er een themanummer verschenen, getiteld *Diseases of mites and ticks*, waaraan werd bijgedragen door vrijwel iedereen die in die tijd werkzaam was op het gebied van pathogenen van mijten en teken en hun toepassingen in de plaagbestrijding (2008, mede geredigeerd door Leo zelf!).

Dat bijna iedereen die gevraagd werd om een bijdrage aan Leo's afscheidsbundel meteen toehapte, geeft ook aan hoe Leo gewaardeerd werd binnen het wetenschappelijke bedrijf. Leo was sociaal vaardig, zat nooit om een praatje (of toespraakje) verlegen en was aardig en gezellig. Heel wat keren was Leo erbij wanneer een onervaren student of promovendus met knikkende knieën ergens ter wereld zijn/haar eerste lezing in het Engels gaf – bijzonder prettig.

Leo van der Geest is net geen 81 jaar geworden. Na zijn overlijden zijn zijn wetenschappelijke boeken aangeboden aan de bibliotheek van de NEV.

Summary

In memoriam Leo van der Geest (1937-2018)

Recently, Leo van der Geest, former treasurer of the Netherlands Entomological Society, passed away. For ten years, Leo took care of the finances of our society. Leo got a PhD in insect pathology and continued to research the use of pathogens as biological control agents of insects and mites. Leo is well known for his scientific editorial work of several standard entomology and acarology reference books

and an important international acarology journal. Leo was a friendly and pleasant scientific colleague. Leo reached the age of 80.

Hans Breeuwer

Universiteit van Amsterdam
j.a.j.breeuwer@uva.nl

Jan Bruin

Zaandam

Een nieuwe mierengastheer van de ectoparasitaire schimmel *Aegeritella tuberculata*



1. De ectoparasitaire schimmel *Aegeritella tuberculata* op werksters van *Lasius platythorax*: (a) op clypeus en kop, (b) tibia I, en (c) tergieten. Foto's: Jitte Groothuis

1. The ectoparasitic fungi *Aegeritella tuberculata* on workers of *Lasius platythorax*: (a) on clypeus and head, (b) tibia I, and (c) tergites.

Aegeritella is een genus van ectoparasitaire schimmels, dat wratvormige woekeringen op de cuticula van mieren veroorzaakt. In Nederland komen twee *Aegeritella*-soorten voor: platwrat *A. tuberculata* op *Lasius*- en *Formica*-mieren en blauwwrat *A. superficialis* op *Formica*-mieren. De schimmels groeien op de cuticula als 'wratten', tot ongeveer 400 µm in diameter (Bałazy et al. 1986, Espadaler & Santamaria 2012). Internationaal is platwrat van zestien mierensoorten bekend (overzicht en referenties in Boer & Noordijk 2018). Uit Nederland waren zeven gastheren bekend: mergelmier *L. alienus* (Förster), schaduwmier *L. umbratus* (Nylander), gewone satermier *F. exsecta* Nylander, grauwzwarte renmier *F. fusca* Linnaeus, deuklipsatermier *F. pressilabris* Nylander, rode renmier *F. rufibarbis* Fabricius (alle Boer & Noordijk 2018) en boommier *L. brunneus* (Latreille) kon door een monster uit 2018 aan het lijstje worden toegevoegd (ongepubliceerd, leg. H. Spijkers & P. van Wielink, det. P. Boer).

Op 17 februari 2019 werden drie exemplaren van de humusmier *L. platythorax* Seifert in het Edese Bos (Ge) verzameld (leg. M.C. de Haas, det. J. Noordijk, col. Marta Wrzosek, Warschau, Polen) (figuur 1). Bij determinatie van drie exemplaren, viel op dat op alle ook *A. tuberculata* aanwezig was. Op verschillende lichaamsdelen werden wratten gezien: boven op de kop, clypeus (figuur 1a), femur, tibia (figuur 1b), pronotum, metanotum, propodeum, en tergieten I tot en met IV (figuur 1c). Hiermee is *L. platythorax* de zeventiende gedocumenteerde gastheersoort van de schimmel, en de achtste voor Nederland.

Literatuur

- Bałazy S, Lenoir A & Wiśniewski J 1986. *Aegeritella roussillonensis* n. sp. (Hyphomycetale, Blastosporae). Une espèce nouvelle de champignon épizoiq ue sur les fourmis *Cataglyphis cursor* (Fonscolombe) (Hymenoptera, Formicidae) en France. *Cryptogamie, Mycologie* 7: 37-45.
- Boer P & Noordijk J 2018. Infecties met platwrat *Aegeritella tuberculata* op schubmieren (Formicidae: Formicinae). *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 51: 7-12.
- Espadaler X & Santamaria S 2012. Ecto- and endoparasitic fungi on ants from the Holarctic Region. *Psyche* 2012, article 168478, doi: 10.1155/2012/168478.

Summary

A new ant host of the fungal ectoparasite *Aegeritella tuberculata*

Recently, a list of host species of the ant specific fungal ectoparasite *Aegeritella tuberculata* in the Netherlands was published. Here, we describe and depict an additional Dutch host ant species, the eighth: *Lasius platythorax*. This fungus had never been recorded on this host and the infection is now internationally known from seventeen ant species.

Jinze Noordijk

EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
jinze.noordijk@naturalis.nl

M.C. (Marco) de Haas

Ede

Jitte Groothuis

Wageningen